
M8 TEST - rješenje
– MATEMATIKA –

IV - c : grupa B

Ime i prezime:

Zadatak 1 Odredi sve nenulte derivacije funkcije

$$f(x) = 2x^3 - 3x^2 - 5x - 11$$

Rješenje 1 Sve derivacije funkcije

$$\begin{aligned} f'(x) &= 6x^2 - 6x - 5 \\ f''(x) &= 12x - 6 \\ f'''(x) &= 12 \\ f^{(IV)}(x) &= 0 \end{aligned}$$

Zadatak 2 Odredi prvu derivaciju funkcije

$$f(x) = f(x) = (x^2 - 1)(5 - 2x)$$

Rješenje 2 Prva derivacija je

$$\begin{aligned} f'(x) &= 2x(5 - x) + (x^2 - 1)(-2) \\ &= 10x - 4x^2 - 2x^2 + 2 \\ &= -6x^2 + 10x + 2 \end{aligned}$$

Zadatak 3 Odredi prvu derivaciju funkcije

$$f(x) = \frac{x+3}{x-2}$$

Rješenje 3 Prva derivacija je

$$f'(x) = \frac{x-2-(x+3)}{(x-2)^2} = -\frac{5}{(x-2)^2}$$

Zadatak 4 Odredi prvu derivaciju funkcije

$$f(x) = (x^2 + 1)^2$$

Rješenje 4 Prva derivacija je

$$f'(x) = 2(x^2 + 1) \cdot 2x = 4x(x^2 + 1)$$

Zadatak 5 Kako glasi jednadžba tangente i normale položenih na graf funkcije u točki s apscisom $x_0 = -1$:

$$f(x) = x^2 - 2x - 3$$

Rješenje 5 Kao prvo odrediti ordinatu točke na funkciji

$$y_0 = f(x_0) = f(2) = 1 + 2 - 3 = -3, T(-1, 0)$$

Prva derivacija funkcije je $f'(x) = 2x - 2$

U točki $x_0 = -1$, vrijednost prve derivacije je $f'(x_0) = f'(-1) = -4$

Koeficijenti smjera tangente i normale su $k_t = -4, k_n = \frac{1}{4}$,

Konačno su tražene jednadžbe

$$\begin{aligned} t \cdots y &= -4(x + 1), t \cdots 4x - y + 4 = 0 \\ n \cdots y &= \frac{1}{4}(x + 1), n \cdots 4x - y + 1 = 0 \end{aligned}$$

Zadatak 6 Izračunaj vrijednost limsa

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2 + 3x - x^2}{(2x - 1)(x + 3)}$$

Rješenje 6 Limes je

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2 + 3x - 2x^2}{(x - 1)(x + 1)} = -2$$

Zadatak 7 Odrediti područje definicije, nultočke i limese na rubovima područja definicije funkcije

$$f(x) = x^3 - 3x^2 + 4$$

Rješenje 7 Područje definicije je cijeli skup \mathbb{R} (za svaki x iz \mathbb{R} može se odrediti vrednost $f(x)$..)

Limesi: $\lim_{x \rightarrow -\infty} (x^3 - 3x^2 + 4) = -\infty$

$\lim_{x \rightarrow \infty} (x^3 - 3x^2 + 4) = \infty$

Nuk točke: $(x^2 - 4x + 4)(x + 1) = (x - 2)^2(x + 1) = 0$, Rješenja su $x_1 = -1, x_2 = 2$

Zadatak 8 Odrediti intervale rasta, pada i ekstreme funkcije

$$f(x) = x^3 - 3x^2 + 4$$

Rješenje 8 Navedeno ćemo napraviti uz pomoć prve derivacije

$$f'(x) = 3x^2 - 6x$$

$$f'(x) = 0 \Rightarrow 3x^2 - 6x = 3x(x - 2) = 0, \text{ pa su vrijednosti}$$

$x_1 = 0$ i $x_2 = 2$ STACIONARNE TOČKE.

One dijeli područje definicije na intervale monotonosti

x	$-\infty$	0	2	$+\infty$
predznak f'	+	-		+
tijek f -je f	\nearrow	max	\searrow min	\nearrow

Odredimo vrijednosti tih ekstremi

$$\max = f(0) = 4, \min = f(2) = 0$$

Zadatak 9 Odrediti intervale konveksnosti, odnosno konkavnosti, i točke pregiba funkcije

$$f(x) = x^3 - 3x^2 + 4$$

Rješenje 9 Navedeno ćemo napraviti uz pomoć druge derivacije

$$f''(x) = (f'(x))' = (3x^2 - 6x)' = 6x - 6$$

$f''(x) = 0 \Rightarrow 6x - 6 = 0$, rješenje ove jednadžbe je

$$x = 1$$

Tablica sada izgleda ovako

x	$-\infty$	1	$+\infty$
<i>predznak f''</i>	-	+	
<i>f-ja f</i>	↑	p	↑

Funkcija ima točku pregiba za $x = 1$

i vrijednost funkcije u toj točki je

$$f(1) = 2$$

Zadatak 10 Prema ranije provedenim koracima nacrtati graf funkcije

$$f(x) = x^3 - 3x^2 + 4$$

Rješenje 10 Graf funkcije je

